

مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز

دوره دوم ، شماره اول ، پائیز ۱۳۶۵

مقالات و مقاله‌منویسان در نامه انجمن کتابداران ایران

دکتر محمدحسین دیانی

دانشگاه شهید چمران اهواز

خلاصه

یکی از روش‌های غیرواکنشی در مطالعات کتابداری روش کتاب‌سنگی است. این روش از طریق تجزیه و تحلیل مطالب نوشته شده تصویری عینی از رفتار نویسندگان در بهره‌مندی از اطلاعات علمی و بهره‌دهی به آنها فراهم می‌آورد. این مقاله نتایج بدست آمده از کاربرد روش فوق در مورد ۱۸۷ مقاله چاپ شده در دوره سیزده ساله نامه انجمن کتابداران ایران را گزارش می‌کند. ازین نتایج بدست آمده سه نکته بیش از سایر نکات جلیل‌نظر می‌کند: (۱) تعداد بسیار کمی از کتابداران تحصیل کرده ایران در نامه انجمن کتابداران ایران مقاله چاپ رسانده‌اند. (۲) قاعده برده‌فورد، لوتنکا و مورفی در مورد نویسندگان مقالات این مجله نیز صادق است. (۳) توزیع موضوعی مقالات چاپ شده در این نشریه از نظر پاسخگوئی به نیازهای آموزشی نامتعادل می‌باشد.

پیش‌نگاری

مقدمه

در سال ۱۹۳۴ اس.سی. برده‌فورد^۱ با بکارگیری روش کمی در ارزیابی نوشه‌های علمی تحول عظیمی در مطالعات کتابداری و اطلاع رسانی بوجود آورد. وی با تجزیه و تحلیل آماری منابع مقالات مجلات درهای تازه‌ای در جهت شناخت رفتار دانشمندان و نویسندگان در بهره‌مندی از اطلاعات علمی از یکسو، و بهره‌دهی به اطلاعات علمی از سوی دیگر، گشود. مطالعه برده‌فورد نشان داد که بیشترین مقالات هر رشته در تعداد کمی از مجلات همان رشته چاپ می‌رسند. روش برده‌فورد در گستره وسیعی از مطالعات مربوط به نحوه تولید اطلاعات علمی، پخش کتب و مجلات، و بهره‌وری از اطلاعات علمی مورد استفاده

قرار گرفت و واقعیات عینی و با ارزشی را آشکار ساخت. دو نمونه از این مطالعات، که یکی قبیل از بردفورد و دیگری بعد از وی انجام گرفت، نشان داد که قاعده اکتشافی بردفورد در مورد نویسنده‌گان و تعداد مقالات منتشره آنها نیز صادق است. به بیانی دیگر مطالعه ا. جی. لوتنکا^۳ و ا. جی. مورفی^۴ نشان داد که بیشترین مقالات چاپ شده در مجلات فیزیک، شیمی، و علوم انسانی توسط تعداد بسیار کمی از نویسنده‌گان این رشته‌ها تولید شده‌اند.

متنی که پیش روی دارید با بهره‌وری از روش کمی بردفورد، که بعد‌ها کتاب سنجی نامیده شده، مقالات منتشره در نامه انجمن کتابداران ایران را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده است. در بخش اول اطلاعات مختص‌الحوزه درباره نامه انجمن کتابداران ایران و ادبیه پرداختن بدان آمده است. در بخش دوم مقالات مندرج در آن از لحاظ مشخصات نویسنده‌گان تالیف یا ترجمه بودن مقالات، جنسیت، درجه تحصیلی، و محل کار آنها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. چنین تجزیه و تحلیلی ما را با چند و چون و ترکیب نیروهای در مجله مذکور به نشر و توسعه این رشته پرداخته‌اند آشنا می‌سازد. در بخش سوم موضوع مقالات مورد بررسی قرار گرفته‌اند تا جهت فکری و گرایش موضوعی مولفان و مترجمان روش و مشخص گردد. مورد اخیر مشخص می‌سازد که در چه زمینه‌هایی بیشتر باید فعالیت شود و به انتشار مقاله یا کتاب می‌ادرت گردد.

تاریخچه

آموزش کتابداری در ایران از سال ۱۳۴۵ با افتتاح رشته فوق لیسانس کتابداری در دانشکده علوم تربیتی دانشگاه تهران آغاز شد^۵. مدرسین اولیه این رشته همه غیرایرانی بودند و بهمین جهت هم زبان آموزش و هم متون درسی انگلیسی بود. در دوره‌های بعد علی‌رغم واگذاری امر تدریس کتابداری به ایرانیان باز به دلیل فقدان منابع فارسی مناسب کماکان از نوشه‌های انگلیسی زبان استفاده می‌شد و این حالت هم اکنون نیز صادق است. گرچه طی بیست سال گذشته تعداد قابل توجهی کتاب به زبان فارسی در این رشته تالیف و ترجمه شده است ولی هنوز برای هیچیک از درس‌های این رشته (صرف‌نظر از سطح تحصیلی) کتاب درسی مناسب که بتوان یک نیمسال تحصیلی بدان منکی بود وجود ندارد. در این مدت شاهد انتشار دو مجله به نام نامه انجمن کتابداران ایران و دفتر کتابداری بودیم که توانستند تا حدی به پر کردن مقداری از فضای خالی متون فارسی در کتابداری کمک کنند. دفتر کتابداری که توسط کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران منتشر می‌شود تا کنون هشت

شماره منتشر کرده است و تعداد مقالات آن آنقدر نیست که بتواند تاثیری اساسی بر آموزش کتابداری بگذارد. در مقابل نامه انجمن کتابداران ایران، که توسط کمیته انتشارات این انجمن^۵ در مدت سیزده سال بصورت فصلی و با تیراز ۱۵۵ نسخه انتشار یافته است، از لحاظ کیفیت مقالات در حدی است که می‌تواند نا انداره‌ای پاسخگوی بسیاری از نیازهای آموزشی، بویژه در دوره‌های کارشناسی و کاردانی کتابداری، باشد. و درست بهمیں دلیل است که نویسنده این سطور با بهره‌گیری از روش کتاب‌سنجدی مقالات آنرا مورد تجزیه و تحلیل قرار داده است.

مشخصات مولفان و مترجمان و تعداد مقالات آنها

قبل از ورود به مطلب لازم است اشاره شود که آمار ارائه شده در جدول شماره یک شامل مطالبی است که در بخش اول نشریه به چاپ رسیده‌اند. با این توضیح روش است که بخش دوم، که اخبار و نقد کتابها را در بر می‌گیرد مورد مطالعه قرار نگرفته‌اند. بدین ترتیب این بررسی در برگیرنده ۱۸۷ مقاله است. از این تعداد ۸۵ مقاله تالیف، ۷۳ مقاله ترجمه و چهار مقاله اقتباس بوده است. از نام نویسنده یا مترجم ۲۵ مقاله در بخش اول ذکری بمیان نیامده ولذا مورد توجه قرار نگرفته‌اند.

از ۸۵ مقاله تالیف شده ۵۵ مقاله توسط مردان و ۳۰ مقاله توسط زنان نوشته شده است. در مقابل ۴۰ مقاله توسط زنان و ۳۲ مقاله توسط مردان ترجمه شده است. رویبرفتۀ غیر از چهار مورد اقتباس که نه تالیف است و نه ترجمه ۸۸ مقاله توسط مردان و ۶۰ مقاله توسط زنان تالیف یا ترجمه شده است (جدول ۱).

جدول ۱
جنسيت مولفان و مترجمان مقالات

	مرد	زن	جمع
تالیف	۵۵	۳۰	۸۵
ترجمه	۴۳	۴۰	۷۳
اقتباس	۱	۳	۴
جمع	۸۹	۷۳	۱۶۲

۴۸ مقاله از ۸۵ مقاله تالیف شده و ۶۵ مقاله از مقالات ترجمه شده توسط اشخاص نوشتہ یا ترجمه شده‌اند که اکثراً در مرکز خدمات کتابداری و تعدادی در مرکز مدارک علمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی بکار اشتغال داشته‌اند. به بیانی دیگر از ۱۶۲ مقاله تالیف و ترجمه (غیر از موارد اقتباس) که مشخصات نویسنده‌گان یا مترجمان آنها ذکر شده است ۱۰۴ مقاله توسط اشخاص تالیف یا ترجمه شده است که در دو محل ذکر شده فوق مشفول بکار بوده‌اند (جدول ۲).

جدول ۲

سهم شاغلین در مرکز خدمات کتابداری و مرکز اسناد و مدارک وزارت فرهنگ و آموزش عالی در مقالات

جمع	شاغلین در دو مرکز	دیگران	تالیف
۸۵	۳۷	۴۸	تالیف
۷۳	۱۲	۵۶	ترجمه
۱۵۸	۵۴	۱۰۴	جمع

جمعاً ۱۷ نفر بیش از دو مقاله در دوره مورد نظر تالیف یا ترجمه کرده‌اند. یازده نفر از این گروه که ۲۱ مقاله را بخود اختصاص داده‌اند از کارمندان مرکز خدمات کتابداری یا مرکز مدارک علمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی بوده‌اند و ۶ نفر بقیه که ۲۶ مقاله نشر داده‌اند کتابدارانی غیروابسته به دو مرکز فوق هستند.

۱۱۱ مقاله از ۱۶۲ مقاله توسط افرادی نوشتہ شده است که بیش از یک مقاله دارند و ۵۵ مقاله توسط اشخاص نوشتہ شده است که هرکدام یک مقاله بچاپ رسانده‌اند. هرگاه مولفین و مترجمان را بر حسب تعداد مقالاتی که چاپ کرده‌اند بترتیب از زیاد به کم مرتب کنیم درخواهیم یافت که قاعده اکتشافی برده‌فورد^۶ در مورد مقالات مجلات، حاصل تحقیق لوتنکا در مورد نویسنده‌گان مقالات و کتب فیزیک و شیمی، و یافته مورفی در مورد مقالات و کتب علوم انسانی در مورد نویسنده‌گان مقالات منتشره در نامه انجمن کتابداران ایران نیز صادق است. بدین ترتیب که:

- الف - تعداد کمی از کتابداران نویسنده یک سوم از کل مقالات مجله بوده‌اند.
- ب - یک سوم دیگر از مقالات توسط سه برابر افراد گروه (الف) نوشته شده است.

پ - یک سوم دیگر از مقالات توسط سه برابر افراد گروه (ب) و یا نه برابر افراد گروه (الف) نوشته شده است.

به بیان دیگر و بگونه‌ای که در جدول ۳ و ۴ نشان داده شده است:

۱- تعداد مقالات در هر گروه تقریباً "برابر با دیگر گروهها است.

۲- گروه اول (هسته) شامل تعداد کمی نویسنده با تعداد ۵۹ مقاله هستند. گروه دوم شامل تعداد متوسطی نویسنده با تعداد ۵۳ مقاله هستند و گروه سوم شامل تعداد زیادی نویسنده با تعداد ۵ مقاله می‌باشد.

۳- حاصل تقسیم تعداد نویسندگان گروه ۲ به تعداد نویسندگان گروه یک تقریباً برابراست با حاصل تقسیم تعداد نویسندگان گروه ۳ به تعداد نویسندگان گروه ۲. به بیانی دیگر در حالیکه تعداد مقالات در هر گروه برابراست با تعداد مقالات در سایر گروهها، تعداد نویسندگان رده پائین‌تر عبارت است از تعداد نویسندگان رده بالاتر ضرب در عدد ثابت $\frac{۵}{۸}=۰.۶25$. این عدد از تقسیم تعداد نویسندگان گروه دو بر تعداد نویسندگان گروه یک ($\frac{۱۷}{۸}=۲.۱25$) و نیز از تقسیم تعداد نویسندگان گروه سه بر تعداد نویسندگان گروه دو ($\frac{۵}{۹}=۰.۵55$) بدست می‌آید. چنانچه مشاهده می‌شود هرگاه تعداد نویسندگان گروه سوم بر تعداد نویسندگان گروه اول تقسیم شود حاصل عدد $=\frac{۵}{۸}=۰.۶25$ خواهد بود. هرگاه جذر این عدد را بگیریم بعد تقریبی ۰.۷۰7 ، که عدد ثابت بردفورد است، دست خواهیم یافت.

۴- بنا بر قاعده بردفورد هرگاه بخواهیم معلوم داریم که تعداد احتمالی نویسندگان گروه چهارم که تعداد مقالاتی مساوی با سایر گروه‌ها خواهند داشت چیست، کافی است که عدد ۵ (تعداد نویسندگان گروه سوم) را در عدد ثابت $\frac{۲}{۸}=۰.۲5$ ضرب کنیم تا تعداد آنها مشخص گردد.

$$۵ \times \frac{۲}{۸} = ۱.۲5$$

این بدین معنی است که چنانچه بجای ۱۶۲ مقاله تعداد تقریبی ۲۱۲ مقاله در نامه‌انجمن کتابداران ایران چاپ شده بود احتمالاً تعداد نویسندگان آنها بعدد $۲۱۳ = ۲۳ + ۱۴۰$ نفر بالغ می‌گردید.

جدول ۳
فراوانی مقالات نوشته شده توسط افراد

تعداد افراد	تعداد مقالات
۴۰	۳
۱۹	۳
۱۵	۳
۸	۲
۱۸	۶
۱۲	۶
۵۰	۵۰
۱۶۲	۷۳
	جمع

چنانچه تعداد ۱۶۲ مقاله جدول ۳ را به گروه تقریباً "برابر تقسیم کیم خواهیم

داشت:

جدول ۴
فراوانی مقالات نوشته شده توسط افراد

تعداد مقالات	تعداد نویسندها	عدد ثابت بردفورد
۶	۵۹	
۲/۸	۱۲	۵۳
۲/۹	۵۰	۵۰

با مراجعه به راهنمای دانشآموختگان کتابداری ایران^۷ مشخص شد که ۳۵ نفر از مولفان و مترجمان مقالات نامه انجمن کتابداران ایران درجه فوق لیسانس کتابداری و یکنفرداری درجه دکتری کتابداری بوده است. به بیانی دیگر تنها ۳۶ نفر از ۶۶ نفر افرادی که اسامی آنها در نشریه بنام مولف و مترجم آمده است دارای تحصیلات کتابداری بوده‌اند و بقیه فارغ‌التحصیل رشته‌های دیگر می‌باشد. این بدان معنی است که تنها ۳۶ نفر از ۶۶ نفر

کتابداری که مشخصات آنها در راهنمای دانشآموختگان کتابداری ایران آمده مطابق بصورت تالیف یا ترجمه در این نشریه چاپ گردیده‌اند. جدول شماره ۲ تعداد کل فوق‌لیسانس‌ها اعم از مرد و زن و تعداد آنها که مقالات آنها در این مجله بچاپ رسیده است نشان می‌دهد.

جدول ۵

مقایسه آنها که در نشریه مقاله بچاپ رسانده‌اند
با آنها که مقاله بچاپ نرسانده‌اند

	مرد	زن	جمع	
۲۶۲	۱۶۹	۹۳		کل فوق‌لیسانس‌ها
۳۵	۱۵	۲۰		فوق‌لیسانس‌هایی که مقاله نواشته‌اند
۲۲۷	۱۵۴	۷۳		فوق‌لیسانس‌هایی که مقاله ننوشته‌اند

موضوع مقالات

توجه به موضوعات مقالات منتشره در نامه انجمن کتابداران در دوره موردنظر از دو دیدگاه می‌تواند انجام گیرد. دیدگاه اول مبتنی بر این امر است که آنچه چاپ شده گویای موضوعاتی است که جامعه کتابداران که مسئول آموزش نیز بوده بدان توجه داشته‌اند و بهمین جهت رحمت تالیف و ترجمه و نشر آنها را بر خود همواره نموده‌اند. دیدگاه دوم مبنی بر این امر است که کمیته انتشارات انجمن با انتشار مقالاتی موافقت کرده است که هم از نظر موضوعی و هم از سایر جهات در چهارچوب معیارهای آنها قرار داشته است. تشخیص اینکه کدامیک از این دو دیدگاه بواقعیت نزدیکتر است بجهت عدم دسترسی به کلیه مقالات ارسال شده به کمیته انتشارات مقدور نیست، لذا از بحث در این امر خودداری می‌کنیم و به آنچه از گروه‌بندی مقالات بر حسب موضوع بدست آمده می‌پردازم (جدول شماره ۶).

جدول ۶
گروه‌بندی مقالات بر حسب موضوع

تعداد	موضوع
۱۰	فواید کتابخوانی
۱۰	هدفها و وظایف کتابخانه‌ها
۱۲	آموزش کتابداری کتابخانه‌ها:
۸	ایران
۲۰	سایر کشورها
	انواع کتابخانه‌ها:
۳	عمومی
۲	دانشگاهی
۲	تخصصی
۲	مدرسه
۱۳	انتخاب کتاب
۲۱	فهرستنوبی و طبقه‌بندی
۲	خدمات مرجع
۷	کتاب‌شناسی
۴	ادبیات کودکان
۱۲	انجمن‌ها و موسسات کتابداری
۶	شرح حال کتابداران سایر کشورها
۱۳۹	جمع
۴۸	متفرقه
۱۸۷	جمع کل

مروری بر محتوی جدول فوق نشان می‌دهد که توزیع موضوعی مقالات از جهات متفاوتی نامتعادل است. اولین نکته‌ای که می‌توان به آن اشاره داشت این است که مقالات بیشتر بازگو کننده نظرات شخصی مولفین و مترجمین هستند تا حاصل تحقیقات علمی آنها. مثلاً "جنبه توصیفی مقالات بر جنبه تحقیقی آن بطور چشم‌گیری می‌چرید. فوائد کتاب‌خوانی کتابخانه‌های ایران، کتابخانه‌های سایر کشورها، و شرح حال کتابداران سایر کشورها نمونه‌هایی هستند از نظرات شخصی نویسندگان و یا توصیفی هستند از آنجه بنظر نویسندگان آنها در واقعیت وجود دارد. این گروه مقالات را می‌توان برای بالا بردن اطلاعات عمومی خوانندگان و دانشجویان مفید دانست.

مقالات مربوط به انتخاب کتاب بیشتر بکلیات نظر دارند. در این گروه جز در یک مورد که شرکت کلیه تصمیم گیرندگان، کارکنان، و استفاده کنندگان یک کتابخانه را در انتخاب مواد لازم می‌داند دیگر مقالات بمطالبی کلی چون سانسور و چاپ پرداخته‌اند. مروری بر مقالات مربوط به انتخاب کتاب خواننده را نه تنها با الفبای تهیه و تنظیم خط‌مشی انتخاب کتاب آشنا نمی‌کند بلکه سخنی از مشخصات کتاب خود یا مواد مناسب نیز بیان نیامده است. بدین ترتیب یکی از زمینه‌های بسیار خالی در متون کتابداری نگارش مقالات و کتبی در زمینه مجموعه‌سازی و انتخاب کتاب است.

در گروه هدفها و وظایف کتابخانه‌ها آنچه آمده است مطالبی است که توسط صاحب‌نظران سایر کشورها پیشنهاد شده است که بعنوان نمونه به بهترین آنها که توسط رانکاناتان^۸ ارائه شده است می‌توان اشاره نمود. معهداً اعتبار چنان هدفهایی برای جامعه ایران مورد بحث و تجزیه و تحلیل و یا آزمایش قرار نگرفته است.

مقالات مربوط به فهرست نویسی و طبقه‌بندی کلاً "متوجه کتابخانه‌های دانشگاهی است چه اکثر این کتابخانه‌ها روش طبقه‌بندی کتابخانه کنگره آمریکا را بکار گرفته‌اند و مقالات مربوط نیز همکی در این پیوند و در این زمینه می‌باشند.

یکی از مهمترین کمبودها توجه به کتابخانه‌های عمومی، آموزشگاهی، دانشگاهی و تخصصی است. جز یک مقاله جای ابتدایی ترین اطلاعات در مورد کتابخانه‌های آموزشگاهی ایران در نشریه خالی است. مقاله منتشره در باره کتابخانه‌های مدارس ترجمه‌ای است که تاکید آن بر استفاده از مواد سمعی و بصری در کتابخانه‌های مدارس است. اگر بعنوان مدرس کتابداری و یا بعنوان کتابدار به اهمیت کتابخانه در هر دبستان و دبیرستانی ایمان داریم

جا دارد که به کتابخانه‌های مدارس توجه اساسی نمود و در راه اشاعه اطلاعات، مطالب و دانش‌های مربوط به آنها بکوشیم. کمبود مقالات در زمینه‌های کتابخانه‌های عمومی نیز چشمگیر است. وقتی بر کتابخانه عمومی نام دانشگاه مردم می‌گذاریم توجه جدی به مشکلات آنها و کوشش برای تعیین راه حل‌های عملی برای ایجاد و گسترش آنها ضرورتی است که کتابداران نمی‌باید بی توجه بدان باشد.

در موضوع خدمات عمومی آنچه قابل ذکر است مقاله‌ای است در زمینه خدمات مرجع که حاصل پژوهشی در دانشگاه شیراز است⁹. از این مقاله که بگذریم مطلب مورد توجه دیگری در این زمینه چاپ نشده است. وجود یک مقاله در موضوع خدمات مرجع در مقابل ۲۱ مقاله درباره فهرست نویسی و طبقه‌بندی نشان دهنده عدم توجه کتابداران ایران در سطح وسیع و کمیته انتشارات انجمن کتابداران در سطح محدود به خدمات عمومی کتابخانه‌هاست.

نتیجه

تعداد بسیار کمی از کتابداران تحصیل کرده ایران در این نشریه، نامه انجمن کتابداران ایران، مقاله تالیف شده یا ترجمه شده بچاپ رسانده‌اند.
مردان بیش از زنان به تالیف دست زده‌اند.
زنان بیش از مردان به ترجمه روی آورده‌اند.

حدود دو سوم از مقالات توسط کسانی تالیف یا ترجمه شده‌اند که از نظر مکانی به دفتر هیات تحریریه و محل چاپ و انتشار مجله بسیار نزدیک بوده‌اند.
بیشترین مقالات توسط عددی کمی از افراد تالیف یا ترجمه شده‌اند.
پوشش موضوعی مقالات نامتعادل است، به بعضی از موضوعات، مثل "فهرست نویسی، بیش از خدمات عمومی، توجه شده است و در باره بعضی از موضوعات مانند کتابخانه‌های عمومی و آموزشگاهی مطلب مهمی بچاپ نرسیده است.

منابع

1. Bradford, S.C. *Documentation*. London: Crosby Lackwood, 1948, p. 111.
2. Lotka, A.J. "The Frequency Distribution of Scientific Productivity." *Journal of the Washington Academy of Science*, 16, (1926), pp. 317-323.

این توضیح لازم است که لوتكا قبل از برداخورد مطالعه خود را منتشر کرده بود ولی چون گاربرد قابل توجهی در تصمیمات و فعالیت‌های روزانه کتابداران بر جای نگذارد لذا مورد توجه قرار نگرفت. اما یافته برداخورد معيار کمی کاملاً "روشنی برای گزینش مجلات فراهم آورد" بدان سان که تصمیمات و فعالیت‌های روزانه کتابداران را سخت تحت تأثیر قرار داد. از این رو از وی بعنوان بنیان‌گذار این روش نام بردۀ می‌شود.

3. Murphy, L.J. "Lotka's Law in the Humanities." *Journal of the American Society for Information Science*. 24 (1973) pp. 461-462.

۴- "آموزش کتابداری جدید در ایران." خبرنامه انجمن کتابداران ایران، دوره سوم، شماره چهارم (زمستان ۱۳۴۹)، ص ۳۹.

۵- شادمان، زهرا. "تاریخچه انجمن کتابداران ایران." نامه انجمن کتابداران ایران، دوره، ششم، شماره چهارم (زمستان ۱۳۵۴).

۶- مراجعه شود به بی‌نویس شماره ۱.

۷- وسیلیان، هامیجان. راهنمای دانش آموختگان کتابداری ایران. تهران: موسسه تحقیقات و برنامه‌ریزی علمی، ۱۳۵۷.

۸- شیالی، رامام ریتارانکاناثان. "فلسفه خدمات کتاب برای همه." ترجمه کامران فانی، نامه انجمن کتابداران ایران، دوره پنجم، شماره ۲ (پائیز ۱۳۵۱)، ص ۲۱-۳۵.

۹- بروستر، بورلی‌ج. "خدمات مرجع" ترجمه گفتی آرین. نامه انجمن کتابداران ایران، (۹) ۲، تابستان ۱۳۵۵، ص ۱۲۹-۲۰۶.

پژوهش کاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

پیاپی جامع علوم انسانی

کَعَلَّا يُصِيبُوا جَعْلَيْكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ قَرِبَةٌ

ہر طرفی با منظر و خود پرمی شو بحر ظرف حلم کر بسیلہ آن تو سعیدیاً
علی علیہ السلام